

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

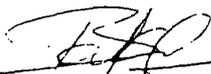
Den **25 JULI 2006**
J.nr. 40A-ØL-24-06
mbh

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K.

Justitsministeriet har ved brev af 20. juni 2006 (sagsnr. 2006-305-0309) anmodet om en udtalelse om Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174).

Jeg skal i den anledning meddele, at grønbogen ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Nanna Blach

Justitsministeriet
Internationale Ktr. 20 *Nr. 305-0309*
Akt.nr. *15*

Landsforeningen af beskikkede advokater har endvidere i relation til spørgsmål 7 vedrørende beskyttelsen i terrørsager anført, at terrorforbrydelser bl.a. er reguleret i § 729 c, stk. 1, om indgreb i både den sigtedes og forsvarerens aktindsigt.

Endelig har **Landsforeningen af beskikkede advokater** bemærket, at landsretten senest i dom U.2006.1596 Ø vedrørende en sag om sigtelse for terror har bestemt, at retsplejelovens § 729 c (indskrænkning af aktindsigt) afskærer forsvarernes mulighed for at kontrollere, at bevismateriale/efterforskningsmateriale er lovligt tilvejebragt. Sådanne indgreb i forsvarernes rettigheder må efter landsforeningens opfattelse give anledning til betænkeligheder og er med til at svække uskyldsformodningen.

Dansk Industri (DI) har i relation til spørgsmål 4 c) og 5 c) anført, at såvel fysiske som juridiske personer er beskyttet af en række retssikkerhedskrav i forbindelse med tvangsindgreb. Det fremgår således af § 10 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb, at i sager, hvor der er en konkret mistanke om, at en enkeltperson eller en juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelserne i lovgivningen om pligt til at meddele oplysninger ikke. Dette gælder dog ikke, hvis det kan udelukkes, at oplysningerne kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Som følge heraf vil juridiske personer være omfattet af retten til ikke at udtale sig eller fremlægge belastende beviser i sagen, hvor virksomheden, f.eks. i henhold til konkurrencelovens bestemmelser, risikerer at inkriminere sig selv ved fremlæggelse af oplysninger. Bestemmelsen skal tillige ses i sammenhæng med den praksis, som knytter sig til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Vestre Landsret
Præsidenten

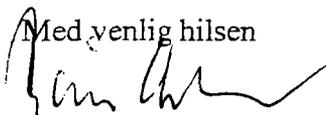
Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-25-06
Den 04/08-2006

Ved brev af 20. juni 2006 (Sagsnr. 2006-305-0309) har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(23006)174).

I den anledning skal jeg meddele, at grønbogen ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Justitsministeriet
Internationale Ktr. 2006 Nr. 305 - 0309
Akt.nr. 28.

Dommerfuldmægtigforeningen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Bestyrelsesmedlem
Henrik Gjørup
c/o Fogedretten i Århus
Kannikegade 16
8000 Århus C
tlf. 86 12 59 11 – 7019
e-mail hq@dommerfm.dk

Århus, den 19. juli 2006

J.nr. 31/06

J.nr. 2006-305-0309 – høring

Ved brev af 20. juni 2006 har ministeriet anmodet Dommerfuldmægtigforeningen om eventuelle bemærkninger til en af Kommissionen fremlagt grønbog om udskyldformodningen (KOM(2006)174).

I den anledning kan jeg meddele, at Dommerfuldmægtigforeningen ikke finder anledning til at fremkomme med bemærkninger til grønbogen.

Dette høringssvar sendes kun pr. e-mail.

Med venlig hilsen

Henrik Gjørup

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

LKJ10144/Sagsbeh. LKJ
J.nr. 4101-2006-21.4
Vedr. 2006-305-0309

4. august 2006

Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174 endelig)

Justitsministeriet har i brev af 20. juni 2006 anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174 endelig).

Vi har ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Lone Kjær Jacobsen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

29 JUNI 2006

J.nr.: 2006-071-409
Sagsbehandler: SPF

POLITIAFDELINGEN

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Lokal: 5146
Telefax: 3343 0006

E-mail: spf001@politi.dk

Vedrørende Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen

Ved skrivelse af 22. juni 2006 (sagsnr. 2006-305-0309) har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en eventuel udtalelse vedrørende Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174).

I den anledning skal Rigspolitiet udtale, at det efter Rigspolitiets opfattelse hverken er nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at der fastsættes EU-regler på området.

Det bemærkes i den forbindelse særligt, at alle EU-lande har tiltrådt den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der i artikel 6, stk. 2, indeholder en udtrykkelig bestemmelse om uskyldsformodningen i straffesager.

Rigspolitiet er ikke bekendt med, at uskyldsformodningen har givet anledning til praktiske problemer i forbindelse med det retshåndhævende samarbejde mellem EU-landene.

Med venlig hilsen

Jakob Scharf
politimester

Justitsministeriet
Internationale K.t. 2006 NR. 305-0309
Akt.nr. 9

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 3. august 2006

JOURNAL NR.

RA-2006-220-0091

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: AG

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Vedr. sagsnummer 2006-305-0309

Ved skrivelse af 20. juni 2006 har Justitsministeriet anmodet om Rigsadvokatens eventuelle bemærkninger til en af EU-Kommissionen fremlagt grønbog om uskyldsformodningen.

Samtidig er blandt andet Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet ligeledes anmodet om eventuelle bemærkninger. Jeg har modtaget vedlagte udtalelse af 27. juli 2006 fra statsadvokaten, som hermed fremsendes til Justitsministeriet.

Indledningsvis skal jeg anføre, at uskyldsformodningen, som anført i Kommissionens grønbog, finder udtryk i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions Artikel 6, stk. 2.

Siden Den Europæiske Menneskerettighedskonvention i 1992 blev inkorporeret i dansk ret, indgår konventionsteksten i det direkte retsgrundlag for blandt andet den danske strafferetspleje, ligesom Menneskerettighedsdomstolens praksis er en retskilde af væsentlig betydning for den danske strafferetspleje.

De principper, der er indeholdt i begrebet uskyldsformodning, og som omtales i Kommissionens grønbog, må således anses for allerede at være gældende i Danmark og i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som følge af staternes tilslutning til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det er min opfattelse, at det

for forståelsen og anvendelsen af disse principper ikke har betydning, om en konkret sag har relationer til andre stater, ligesom den danske retsplejelovs regler om straffetsplejen gælder for behandlingen af alle straffesager, uanset om sagerne har relation til forhold og/eller personer, der har tilknytning til andre stater.

Kommissionens grønbog synes endvidere at hvile på den opfattelse, at en forskellig fortolkning af princippet om uskyldsformodningen kan tænkes at stille sig hindrende i vejen for udøvelse af retshjælp og gensidig anerkendelse mellem EU-medlemsstaterne.

RIGSADVOKATEN

Som følge af det fælles udgangspunkt, som Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og konventionspraksis udgør, må det antages, at der er begrænset adgang til forskellige fortolkninger af princippet om uskyldsformodning, og at eventuelle fortolkninger kan ses som udtryk for nødvendige og som udgangspunkt konventionsmedholdelige tilpasninger til de nationale retssystemer.

SIDE 2

Under hensyn til det i Justitsministeriets grundnotat anførte giver de spørgsmål, der stilles i grønbogen, mig anledning til følgende supplerende bemærkninger:

Vedr. spørgsmål 2:

Det følger af retsplejelovens § 60, stk. 2, at ingen må deltage som dommer under domsforhandlingen i en straffesag, såfremt den pågældende, vedrørende det forhold, som tiltalen angår, har truffet afgørelse om at varetægtsfængsle den tiltalte i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 403 af 13. juni 1990 for at bringe retsplejelovens regler i overensstemmelse med den fortolkning af EMRK's artikel 6, stk. 1, af begrebet "upartisk domstol", som kom til udtryk ved Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i Hauschildt-sagen.

Uagtet at bestemmelsen regulerer spørgsmålet om dommerens habilitet, er det min opfattelse, at reglen tillige understøtter princippet om uskyldsformodningen.

Tilsvarende kan henvises til retsplejelovens § 752 stk. 3, hvorefter spørgsmål under en politiafhøring til en sigtet ikke må stilles på en sådan måde, at noget, der er benægtet eller ikke erkendt, forudsættes tilstået.

Denne bestemmelse finder tillige anvendelse på indenretlige forklaringer, jf. retsplejelovens § 754, stk. 1.

Vedr. spørgsmål 3 - 5:

Kommissionen anfører, at man har identificeret tre forskellige situationer, i hvilke bevisbyrden ikke udelukkende påhviler anklagemyndigheden.

Jeg finder ikke, at Kommissionens opregning udtømmende gør op med situationer, hvor bevisbyrden kan siges at skifte eller at blive modificeret. Spørgsmål om beviskrav og bevisbyrde er overordentlig komplekse og i øvrigt afhængige af de enkelte retssystemers regler om bevisførelse og bevisbedømmelse, uanset at udgangspunktet vil være, at anklagemyndigheden har bevisbyrden. Jeg kan i den forbindelse henvise til Gammeltoft-Hansen: Strafferetspleje, bind I, side 90 ff.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Det kan ud fra en umiddelbar betragtning synes vanskeligt at nå frem til en fælles europæisk tilgang til sådanne spørgsmål, udover hvad der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og konventionspraksis. Spørgsmålet er endvidere, om det vil tjene noget reelt praktisk formål generelt at søge at opnå en yderligere tilnærmelse af de europæiske retssystemer vedrørende de spørgsmål, der er nævnt under 3-5 i grønbogen. Jeg er således ikke bekendt med sager, hvor grænseoverskridende samarbejde har været nødvendigt, og hvor netop bevisbyrdespørgsmål skulle have skabt afgørende problemer.

For så vidt angår retten til ikke afgive belastende vidneudsagn mod én selv samt retten til ikke at fremlægge bevismateriale, der belaster én selv, kan jeg henvise til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter § 10, stk. 1, hvorefter en lovhjemlet oplysningspligt begrænses i de tilfælde, hvor der er en konkret mistanke om, at en person eller en juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan føre til straf.

Efter bestemmelsens stk. 3, har myndighederne pligt til at vejlede den pågældende om dennes manglende pligt til at meddele oplysninger, der kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

I dansk strafferetspleje er det i øvrigt lagt til grund, at juridiske personer – i hvert fald i et vist omfang – kan påberåbe sig retten til ikke at udtale sig og forbudet mod selvinkriminering, jf. herved Retssikkerhedskommissionens betænkning nr. 1428/2003, s. 81, der indeholder en kort beskrivelse af retstilstanden.

Vedr. spørgsmål 8:

Det er i den Kommenterede Retsplejelov, 7. udgave, 3. bind side 511, note 4 anført, at forbudet i retsplejeloven § 1016a bortfalder på det tidspunkt, hvor den kompetente myndighed træffer afgørelse om at slutte en sag, også selvom denne beslutning endnu

kan omgøres. I tilfældet af domfældelse er det anført, at forbudet ophører ved sagens pådømmelse i 1. instans. Dog antages det, at forbudet formentlig genindtræder, såfremt sagen ankes.

Grønbogen giver mig ikke i øvrigt anledning til bemærkninger, idet jeg i øvrigt kan tilslutte mig den foreløbige generelle danske holdning som anført i grundnotatet.

På rigsadvokatens vegne

Jesper Hjortenberg

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

STATSADVOKATEN

Justitsministeriet
via
Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Dato: 27.07.2006
J.nr.: SØK-10160-00020-06
Sagsbehandler:

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

BRYGGERVANGEN 55, 3.
POSTBOKS 809
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON 35 25 95 00
FAX 33 43 01 19

E-mail: saeek@ankl.dk
Web: www.rigsadvokaten.dk
Web: www.politi.dk

Modtaget
31 JULI 2006
Rigsadvokaten

Vedr.: Justitsministeriets sagsnummer 2006-305-0309.

Under henvisning til Justitsministeriets høringsskrivelse af 20. juni 2006 vedrørende en af Kommissionen fremlagt grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174), skal jeg oplyse følgende:

Jeg kan i det hele tilslutte mig Justitsministeriets holdning som den kommer til udtryk i det tilsendte grundnotat. Grønbogen, og de deri stillede ni spørgsmål med tilhørende underspørgsmål, giver mig derfor ikke på nuværende tidspunkt anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Svend Udengaard
statsadvokatassessor

RIGSADVOKATEN 2006 - 220 - 0091 (-0003)

Københavns Politi

Politidirektøren

Politigården, 1567 København V

Tlf. Indvalg 33910910 / 2005 - Fax 33430058

Journalnr.: 0100-10160-00111-06

Dato:

Sagsbehandler: 04407

27 JULI 2006

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

+ bilag

Int. mdt

Int.ktr. Mdt.

01 AUG. 2006

Ved brev af 20. juni 2006 (sagsnr: 2006-305-0309) har Justitsministeriet anmodet Københavns Politi om eventuelle bemærkninger til Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174).

Jeg kan i den anledning henvisse til vedlagte udtalelse af 30. juni 2006 fra Advokatur B.

Med venlig hilsen

Martha Therkelsen

vicepolitidirektør

Justitsministeriet
Internationale Ktr.

Akl.nr. 17

2006 NR. 305-0309

Politiidirektørens sekretariat

30. juni 2006
J.nr.: 0100-10160-00111-06
Sagsbehandler: mv

KØBENHAVNS POLITI

Advokatur B
Store Kongensgade 100
1264 København K

Telefon: 3314 1448
Direkte: 3315 1808
Lokal: 4290
Telefax: 3343 0064

Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen.

Med henvisning til ovennævnte skal jeg bemærke følgende til de rejste spørgsmål:

Ad. 1. Jeg er enig i beskrivelsen af uskyldsformodningen. I overensstemmelse med dette princip kan det supplerende nævnes, at der efter den danske retsplejelovs § 216 og § 897 gælder afstemningsregler til gunst for den tiltalte, at statsadvokaten efter samme lovs § 941 kan anke også fordel for en tiltalt, og de særlige regler om reformatio in pejus, når kun tiltalte har anket i lovens § 960, stk. 3 samt endelig lovens § 959, stk. 2 om mulighed for formildelse for medtiltalte, der ikke har anket, under en sag, hvor kun en af de tiltalte har anket.

Ad. 2. Reglerne i retsplejeloven beskytter generelt uskyldsformodningen.

Ad. 3 a. Dette er efter min opfattelse et politisk spørgsmål.

Ad. 3 b. Nej.

Ad. 4 a. Dette fremgår af retsplejelovens § 752, stk. 1 og § 754 under efterforskningen og § 868 under domsforhandlingen.

Ad. 4 b. Efter min opfattelse gælder samme regler, når et andet land er indblandet, idet efterforskningsskridt og retshandlinger foretaget i Danmark på begæring af en udenlandsk myndighed behandles efter de danske regler.

Ad. 4 c. Efter min opfattelse følges i dansk ret retningslinjerne i betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar, p.177 ff., hvorefter der i sager, hvor der alene rejses ansvar over en juridisk person, under sagen tillægges den juridiske persons repræsentant, typisk direktøren, samme rettigheder som en sigtet eller tiltalt, mens andre personer, f.eks. bestyrelsesmedlemmer eller ansatte som hovedregel behandles efter vidnereglerne

Ad 5. Der henvises til besvarelsen under pkt. 4.

Ad. 6 a. Ja. En tiltalt vil dog være blevet gjort bekendt med sagen, typisk ved forkyndelse af et anklageskrift, ligesom han vil være gjort bekendt, hvornår sagen foretages i retten. Den tiltalte har som udgangspunkt ret til at være stede under sagen, hvis han selv ønsker det.

Ad. 6 b. Ikke efter min opfattelse, idet der gælder samme regler også når et andet land er indblandet.

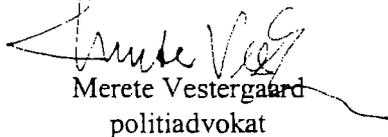
Ad. 7. Der er i den danske straffelov særlige delikter vedrørende terrrorsager. Efter min opfattelse gælder uskyldsformodningen i disse sager på samme måde som i andre straffesager.

Side 2

Ad. 8. Uskyldsformodningen gælder efter min opfattelse indtil der er faldet endelig dom i sagen. For så vidt angår genoptagelse af en endelig afgjort sag, skal det bemærkes, at betingelserne for genoptagelse til fordel for tiltalte er lempeligere end genoptagelse til skade for tiltalte, jfr. retsplejelovens § 976 og § 977.

Ad. 9. Ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Merete Vestergaard
politiadvokat

FORENINGEN AF POLITIMESTRE
I
DANMARK

Kirkegade 76, 6700 Esbjerg
Tlf. 76 11 14 48
Fax 76 11 14 01
E-mail: politimesterforeningen@mail.dk

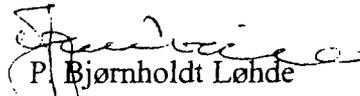
Justitsministeriet
Det Internationale Kontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 30. juni 2006
Jr.nr. : 132.11.06
Ref. : Scharf/sn

Ved skrivelse af 20. juni 2006 (sagsnr. 2006-305-0309) har Justitsministeriet anmodet Politimesterforeningen om eventuelle bemærkninger til en af Kommissionen fremlagt grønbog om uskyldsformodningen.

I den anledning skal Foreningen udtale, at der efter Foreningens opfattelse ikke ses at være grundlag for at indføre særskilte regler om uskyldsformodning indenfor EU, idet forholdet allerede er reguleret på tilfredsstillende måde gennem reglen i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 2.

Med venlig hilsen

P. Bjørnholdt Løhde

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. Mdt.
31 JULI 2006

2006-00485/07.04.04
28. juli 2006
HB/LL

**Vedrørende høring om Kommissionens fremlagte grønbog om uskyldsfor-
modningen samt et grundnotat om grønbogen.**

Sagsnr. 2006-305-0309.

Justitsministeriets Civil- og Politiafdeling har ved skrivelser senest 20. juni 2006
anmodet Politiforbundet om en udtalelse vedrørende ovennævnte.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet ikke har bemærkninger til anfør-
te forslag.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Sekretariatsleder

Justitsministeriet
Internationale Evt.
Akt.nr. 18

2006 NR. 305 - 0309

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 21
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

Jrnt. Mødt.

17. juli 2006

DATO: 11-07-2006
J.NR.: 04-013602-06-1100
REF.: mbl

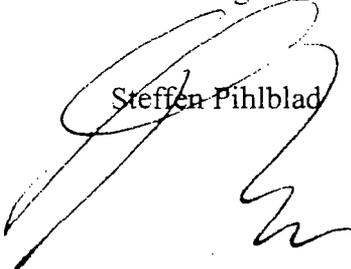
Høring over Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006) 174)

Ved brev af 20. juni 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte grønbog (j.nr. 2006-305-0309).

Grønbogen har været forelagt Advokatrådets Retsudvalg på et møde den 13. juni 2006 i anledning af en anmodning om en udtalelse fra sammenslutningen af europæiske advokatråd (CCBE).

Advokatrådets udtalelse om grønbogen til CCBE vedlægges i kopi som svar på Justitsministeriets forespørgsel.

Med venlig hilsen

Steffen Pihlblad

Justitsministeriet
Internationale Ktr. 2006 NR. 305 - 0309
Akt.nr. 13

Legal Advisor Peter Mc Namee
CCBE
Bruxelles

 KOPI

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATE: 16-06-2006
J.NR.: 04-013602-06-1100
REF: mbl

Dear Peter Mc Namee,

Following your request the Legal Affairs Committee of the Danish Bar and Law Society had a debate on the green paper on The Presumption of Innocence at its meeting 13 June.

As to the basic principles of the presumption of innocence the green paper refers to rules and principles laid down in and derived from the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and the Charter of Fundamental Rights of the European Union.

The Legal Affairs Committee agreed that from a general, overall perspective the basic principle of the presumption as laid down in the fore mentioned instruments covers the basic principle of the presumption of innocence under Danish Law.

However, as the presumption of innocence is an underlying principle in most essential rules in the Danish Administration of Justice Act covering criminal proceedings it is not possible to account for all the rules under the relevant Danish legislation that stem from this basic principle. This would also require an account for other basic considerations and how they have been balanced with the presumption of innocence in a complex system.

In other words a description of the presumption of innocence in Danish criminal proceedings would be a wide and comprehensive account for Danish criminal proceedings as such and can not in a satisfactory manner be fitted in to the form proposed by the Commission in the green paper. The Legal Affairs Committee made a reference to the doctoral dissertation by Norwegian Doctor of Law Asbjørn Strandbakken *Uskyldspresumsjonen : in dubio pro reo*, from 2003, ISBN 8276749216, (767 pages) as being a good example of a thorough account for the presumption of innocence and its functioning in a given country.

So as to e.g. question number 2 (Are there special measures in your Member State during the pre-trial stage in order to safeguard the presumption of innocence?) the logical answer would be that all means of compulsion towards the suspect during the pre-trial stage depend inter alia on a certain degree of suspicion demonstrated by the prosecution. This includes inter alia detention, invasion of communication, inspection of body, search and seizure. The required degree of suspicion varies with the intensity of the compulsory measure. Besides the degree of suspicion the compulsory measures depend on namely varied requirements for the seriousness of the offence and the need for the compulsory measure in question.

As regards the right of silence the fundamental rule is, that the suspect or defendant has the right of silence and that the police, prosecution or judge are obliged to inform the suspect or defendant of this right before every interrogation. Basically a defendant may not be convicted because of his silence. But the prosecution evidence may be so strong that it requires an explanation from the defendant in order not to be convicted. Again this is only a very general statement saying that the right of silence is protected under Danish criminal law. But the right of silence has bearing on many procedural rules in the Administration of Justice Act.

The right of silence also demonstrates that the functioning of such a basic principle in a given country can not be explained for without explaining the rest of the criminal procedural rules in that country. Thus the green paper touches upon the question of inadmissibility of e.g. a police report in court as a possible effect of not observing an obligation to inform the suspect of the right of silence. But this problem can not be accounted for without explaining the assessment of police reports as evidence in the different countries. In Denmark a police report referring an interrogation of a suspect may not automatically be considered to be proof of the reported statements from the suspect – even if the suspect has been informed of the right of silence before being interrogated. This is due to another basic principle namely the principle of immediacy.

As to the question of cross border cases the basic rule until now has been that Danish authorities at the request of foreign authorities under certain international instruments and agreements have established compulsory measures according to Danish Law towards suspects in Denmark if the requirements in the Danish Administration of Justice Act where met. In other words people in Denmark are basically protected by the same procedural rules protecting inter alia the right of silence whether a Danish authority acts in an investigation of a criminal case on its own initiative or on request of a foreign authority. But this will change with the framework decision on the European Evidence Warrant, under which compulsory measures on request of foreign authorities may be taken by the Danish authorities towards people in Denmark even though the requirements in the Administration of Justice Act are not met.

For a more detailed explanation of Danish Criminal Law procedure the Commission could be referred to *Criminal Law Denmark*, 2. edition, 2004, DJØF Publishing, by Lars Bo Langsted, Vagn Greve and Peter Garde, ISBN 87-574-1057-7.

Yours sincerely

Steffen Pihlblad

LÅNDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

FORMAND:
NIELS FORSBY
NANSSENSGÅDE 45 A
1206 KØBENHAVN K
TELF. 33 34 00 10
FAX 33 34 00 11
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOKATFIDK

Jmt. Møt.
4 AUG 2006

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 21, D.
1160 KØBENHAVN K
TELF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSENETHER@KHELAW.DK

Amagertorv 21
3. august 2006
ER/hn
Direkte tlf.: 33 18 70 57

Vedr.: Sagsnr. 2006-305-0309. Grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174).

Med skrivelser af 20. og 22. juni 2006 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til ovennævnte snarest muligt og senest den 4. ds.

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der vælger kun at kommentere udvalgte dele af spørgsmålene.

- 2) *Findes der særlige foranstaltninger i Danmark til at beskytte formodningen om uskyld forud for domsafsigelse?*

Det er anført i Grønbogen side 6, at "Myndighederne kan dog informere offentligheden om efterforskningen og give udtryk for en mistanke om skyld, så længe mistanken ikke er en erklæring om anklagedes skyld, og så længe der udvises diskretion og varsomhed."

De seneste ændringer af reglerne om navneforbud (RPL § 31 og § 31 a) synes ikke at leve op til kravet om, at der forud for domfældelse skal udvises diskretion og varsomhed.

Der leves næppe heller helt op til kravet i den situation, at efterforskning foregår med pålæg og for lukkede døre, men hvor anklagemyndigheden ensidigt informerer pressen om karakteren af bevismaterialet.

- 3.a) *Under hvilke omstændigheder kan en omvendt bevisbyrde eller en form for ændring af bevisbyrden accepteres?*

I forbindelse med gennemførelse af en række terrorbestemmelser i straffeloven ved lov nr. 378 af 6/6 2002 har man med hensyn til konfiskation udvidet den omvendte bevisbyrde i § 77 a, 2. pkt. til også at omfatte andre formuegoder, herunder penge. Ændringen må ses som udtryk for en betænkelig udvikling mod at afsvække uskyldsformodningen. Bestemmelsen er generel, selv om det angivelige overordnede mål med lovændringen var bekæmpelse af terrorisme.

Justitsministeriet
Internationale Kontor
Akt.nr. 23

2006 NR. 305 - 0309

4.a) *Hvordan beskyttes retten til ikke at udtale sig i Danmark?*

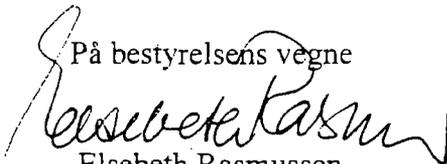
Denne ret svækkes ved, at varetægtsfængsling og særlig isolation bruges til at motivere den sigtede til at udtale sig. Nægtelse af at udtale sig fører desuden undertiden til en svagere processuel stilling, idet den sigtede afskæres fra at overvære inderretlige forhør mod andre, og hans forsvarer kan modtage pålæg om ikke at delagtiggøre ham i politiets efterforskning. Sådanne pålæg udstrækkes undertiden, indtil den tiltalte har afgivet forklaring under domsforhandlingen.

- 7) *Indeholder den danske lovgivning særlige regler om terrorforbrydelser? Hvis ja, bedes disse beskrevet, for så vidt angår uskyldsformodningen. Gælder disse regler for andre forbrydelser?*

Terrorforbrydelser er bl.a. reguleret i RPL § 729 c, stk. 1, om indgreb i både den sigtedes og forsvarerens aktindsigt.

Bestyrelsen bemærker, at uskyldsformodningen ud over Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 er nævnt i artikel 48 i EU-chartret om grundlæggende rettigheder: 1. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven. 2. Respekt for forsvarers rettigheder er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse.

Der er senest i U.2006.1596 Ø et eksempel på, at landsretten i en sag med sigtelse for terror bestemmer, at RPL § 729 c afskærer forsvarernes mulighed for at kontrollere, at bevismateriale/efterforskningsmateriale er lovligt tilvejebragt. Sådanne indgreb i forsvarernes rettigheder må give anledning til betænkeligheder og er med til at svække uskyldsformodningen.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Jmt. Mdt.
- 4 406. 2006

DANSK RETSPOLITISK FORENING

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor
Slotholmsgade 10
1216 København K

Til Charlotte Lauritzen,
Ministeriets sagsnr. 2006-305-0309

den 3. august 2006,

Vedrørende Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174 endelig)

Dansk Retspolitisk Forening har den 20. juni 2006 modtaget Kommissionens grønbog, samt Justitsministeriets grundnotat vedrørende samme.

Dansk Retspolitisk Forening skal fremkomme med en række bemærkninger, som er vedlagt særskilt.

Med venlig hilsen,

Kirsten Christensen

Bestyrelsesmedlem

Justitsministeriet
Internationale Kir.
Akte nr. 22
2006 NR: 305-0309

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jrnt. Mdt.
25 ABE 5/06

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATE 23. august 2006
JNR.
540.30/12457

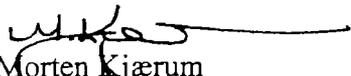
Indl. 6/06

Vedr. en af Kommissionen fremlagt grønbog om uskyldsformodningen (kom(2006)174) samt et grundnotat om grønbogen

Institut for Menneskerettigheder modtog Justitsministeriets anmodning om eventuelle bemærkninger til ovennævnte 21. juni 2006.

Jeg må med beklagelse meddele, at Instituttet ikke har set sig i stand til at afsætte ressourcer til udarbejdelse af bemærkninger til grønbogen.

Med venlig hilsen

Morten Kjærum
Direktør

Justitsministeriet
Internationale Afd.
Dato 33
2006 NR-305-0309

DANSK RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSUDTALELSE

den 2. august 2006

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr.

Høringssvar vedrørende EU-Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen
(KOM(2006)174 endelig)

Dansk Retspolitisk Forening (DRF) har efter omstændighederne ingen indvendinger imod det i justitsministeriets grundnotat fremsendt den 20. juni 2006 under pkt. 8. *Foreløbig generel dansk holdning* fremsatte synspunkt, idet det fremgår, at man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er endeligt afsluttet – ikke bør tage stilling til de væsentlige spørgsmål, som grønbogen giver anledning til. Dette dog alene under den forudsætning, at "høringen" ikke betragtes som afsluttet, allerede når Kommissionen har modtaget svarene på grønbogens spørgsmål om gældende ret.

DRF går således ud fra, at der bliver lejlighed til på et senere tidspunkt at forholde sig til disse væsentlige (overordnede) spørgsmål, uden at man risikerer at blive mødt med den indsigelse, at "nu er toget kørt".

Som et af de spørgsmål, DRF i den forbindelse har i tankerne, skal der allerede nu og her peges på den problemstilling, som ligger i, hvorvidt den hidtidige internationale retstilstand med case law gennem den europæiske menneskerettighedsdomstol på tværs af landegrænserne bør afløses af en centraliseret regelharmonisering i EU, hvor der således ændres på både normtilblivelsesmetoden og de institutionelle rammer, herunder kredsen af deltagerlande.

I tilfælde af en sådan ændring bør det også forudses evt. at inddrage også andre grundlæggende områder i straffeprocessen som forsæt og medvirken, hvor de danske regler efter gængs opfattelse er langt videregående end de fleste andre (EU-)landes.

Hvad besvarelsen af grønbogens konkrete spørgsmål angår, har DRF i det store og hele ingen bemærkninger til fremstillingen af de gældende regler. Vi finder dog, at der er anledning til på nogle enkelte punkter – udover det, der allerede er tilfældet visse steder i fremstillingen – kort at komme ind på, hvorledes reglerne i praksis fortolkes noget anderledes, end hovedreglen kunne lade formode, ligesom fremstillingen på atter andre enkelte punkter bør suppleres.

- 1) Under pkt. 3.2. *Udtalelse om skyldsspørgsmålet* påpeges det i besvarelsen vedrørende retsplejelovens § 1016 a, at bestemmelsen ikke udelukker, at politiet giver pressen faktiske oplysninger, f.eks. for at rense en person for urigtige rygter, men oplysningerne må ikke være ledsaget af en skyldbedømmelse.

DRF finder, det bør tilføjes, at udtalelser fra politi og anklagere faktisk forekommer ganske hyppigt, men yderst sjældent med det her angivne udgangspunkt. Endvidere bør det for sammenhængens skyld anføres, hvem der næst påtalekompetencen i sager om overtrædelse af reglen, da dette kan forklare, hvorfor der rejses så få sigtelser/tiltaler på området.

- 2) Under pkt. 3.5.3. *Aktindsigt* anføres det om retsplejelovens § 729 a, stk. 3, at forsvarererne ikke uden politiets samtykke må overlevere det modtagne materiale til sigtede eller andre, men politiet skal give samtykke, hvis det findes ubetænkeligt.

Efter det for DRF foreliggende meddeles der meget sjældent sådant samtykke, og medmindre ministeriet kan dokumentere, at det forholder sig anderledes, foreslås det hermed, at svaret suppleres med oplysningen om, at sådant samtykke praktisk taget aldrig meddeles.

- 3) Under pkt. 3.5.4. *Kontradiktion* anføres det om forsvarerens kontradiktionsret efter retsplejelovens § 748, stk. 3, at forsvareren er berettiget til at fremsætte bemærkninger og kort kan få disse tilført retsbogen.

DRF finder, at det her bør tilføjes, at endelig afgørelse om tilførsler til retsbogen, herunder disses formulering, tilkommer retsformanden.

- 4) Under pkt. 3.7. *Terrorisme* finder DRF det rettest at supplere oplysningerne med de særlige regler i udlændingeloven, der hjemler PET og FE ret til at pålægge Flygtingenævnet at meddele en asylansøger afslag, såfremt vedkommende mistænkes for at være terrorist eller have forbindelse med terrorisme, uden at vedkommende eller vedkommendes advokat meddeles den rette begrundelse for afslaget.

Til fuld forståelse af bestemmelsens rækkevidde bør det videre oplyses, at udlændingeloven indeholder en endelighedsbestemmelse for Flygtingenævnets afgørelse.

Med venlig hilsen

B. Bjørn Elmquist
Formand

Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

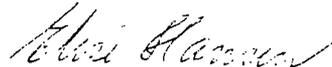
Just. Min. 11
2

Telefon 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8.30-16.30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

28. juni 2006

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 20. juni 2006 vedrørende en af Kommissionen fremlagt grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174) samt et grundnotat om grønbogen skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Elise Hansen

Justitsministeriet
Internationale Ktr.

Akt.nr. 8

2006 NR. 3050309

DI

Justitsministeriet
Att.: Charlotte Lauritsen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.

- 2 AUG. 2006

31. juli 2006
kih

Høring vedrørende Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen

Justitsministeriet har ved brev af 20. juni 2006 anmodet DI om en udtalelse vedrørende Kommissionens grønbog om uskyldsformodningen.

I den anledning skal DI bemærke, at såvel fysiske som juridiske personer er beskyttet af en række retssikkerhedskrav i forbindelse med tvangsindgreb i Danmark.

Det fremgår således af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb (lov nr. 442 af 9. juni 2004) § 10, at i sager, hvor der er en konkret mistanke om, at en enkeltperson eller juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelser i lovgivningen om pligt til at meddele oplysninger ikke. Dette gælder dog ikke, hvis det kan udelukkes, at oplysningerne kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Som følge heraf vil juridiske personer være omfattet af retten til ikke at udtale sig eller fremlægge belastende beviser i sager, hvor virksomheden, f.eks. i henhold til konkurrencelovens bestemmelser, risikerer at inkriminere sig selv ved fremlæggelsen af oplysninger.

Bestemmelsen skal tillige ses i sammenhæng med den praksis, som knytter sig til EMRK artikel 6.

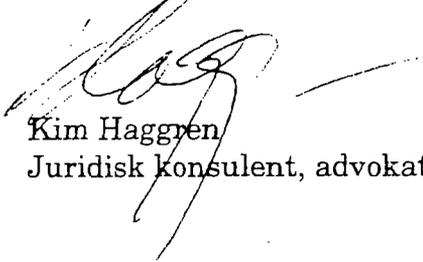
DI skal på denne baggrund anmode Justitsministeriet om at gøre Kommissionen opmærksom på de danske regler på området jf. Kommissionens grønbog spørgsmål 4 c) og 5 c).

Justitsministeriet
Internationale KIL
Akt.nr. 19

2006 NR - 305 - C 309

DI skal endelig opfordre Justitsministeriet til i de eventuelle fremtidige forhandlinger om fortsat at påpege og fastholde disse rettigheder for danske virksomheder.

Med venlig hilsen

Kim Haggren
Juridisk konsulent, advokat

Christina Hjeresen

Fra: Telekommunikationsindustrien i Danmark [post@teleindu.dk]

Sendt: 23. juni 2006 09:40

Til: Justitsministeriet

Emne: Høring vedr. grundnotat om grønbogen - Att.: Charlotte Lauritsen

Brancheforeningen Telekommunikationsindustrien, også kaldet Telekommunikationsindustrien i Danmark, takker for muligheden for høring vedrørende grønbog om uskyldsformodning.

Telekommunikationsindustrien (TI) ønsker ikke at kommentere det fremlagte.

Med venlig hilsen

Ib M. Tolstrup / Susanne Poulsen

Telekommunikationsindustrien

Telefon: 33 13 80 20

Telefax: 33 13 80 21

E-mail: post@teleindu.dk

www.teleindustrien.dk

Justitsministeriet
Internationale Ktr. 2006 NR. 305-0309
Akt.nr. 5

